

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§.3. de Scientia facti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

vel certè obligavit, quando non debuisset: aut si quærendum hanc vel illam actionem cum damno alterius confessionem licitè exercere possit? affirmativè respondit: aut si ob peccatum aliter, quàm merebatur, apprehensum, gravem nimis & indiscietam pœnitentiam imposuisset; in quibus casibus sequentia observet. 1. Non inutiliter & inordinatè agatur ob restitutionem à se loco Pœnitentis faciendam, cum Suar. Vasq. Coninck. & plures alii doceant, non contraxisse Confessarium ullam obligationem restituendi, nisi mala sine damnum tale procurasset. 2. Si potest monere Pœnitentem, & errorem corrigere, ubicunque potest, occasionem capessat, etiam extra confessionem, secretò tamen monendi, cum charitas erga Pœnitentem id jure ab ipso postulet. 3. Si neque hoc potest, certas preces, aliave opera pro eo, qui damnatus est illius errore passus est, offerat, ut saltem eo, quo potest, modo procuratam à se jacturam recompenset.

Tertium genus est eorum errorum, qui ad solam instructionem Pœnitentis pertinent, nec cum speciali illius damno sunt conjuncti, exceptâ ipsâ erroneâ instructione, ut, si diceret, matrimonium aut sponsalia valida esse, quæ non sunt valida: si liberaret aliquem à voto quo verè obligatur; in talibus ergo casibus ita se gerat. Et 1. si potest, per se doceat errorem, dicens, se rem meliùs considerasse, & hanc, quam modò proponit, doctrinam tutiorem sibi videri. 2. Si per se non possit, videat saltem, an non per alium corrigere possit errorem, cum hæc materia ad sigillum Sacramenti non pertineat, atque adeò sine scrupulo revelari possit, nisi constet, Pœnitentem aliter velle. 3. Si neque hoc modo error corrigi queat, ad preces, ut suprà dictum est, confugiat.

De Scientia facti.

Ad hanc propriè pertinet, ut Confessarius cognoscat, an & quale peccatum, mortale scilicet, vel veniale, unum vel multiplex commiserit Pœnitens; unde sequentia bene nôsse debet. 1. Quænam peccata ex genere suo mortalem, vel venialem malitiam contineant. 2. Quæ circumstantiæ aggravent peccatum, vel novam malitiæ speciem superaddant. 3. Quæ circumstantiæ ex mortali veniale, & vicissim ex veniali mortale faciant. 4. Quomodo cognosci possit numerica distinctio

atio peccatorum; quæ quidem omnes quæstiones breviter nunc resolventur; nam fusior & accuratior explicatio ad Theologos morales pertinet.

De peccato mortali in genere.

Qu. 1. Quid sit peccatum mortale? R. esse id, quod ob sui gravitatem, gratiam & amicitiam cum DEO solvit, pænâque æternam meretur. Unde rectè concludunt Theologi, Confessarium non facilè debere Pœnitentem peccati mortalis damnare; maximè si eum timorata aliàs conscientia esse cognoverit, nam, ut Richardus à S. Victore p. 1. pag. 389. ait, mortale peccatum est, quod non potest committi sine gravi corruptione sui, sine gravi læsione Proximi, sine gravi contemptu DEI. Jacobus Alvarez p. 3. l. 1. c. 17. §. 5 ait: Consensum in peccatum mortale esse tam impium, ut non possit celari, & ignorari. Deinde si quis statim post factum dubitet, an deliberatè consenserit, vel facti statim pœniteat, probabilius judicari posse, eum non consensisse, cum tanta sit malitia peccati mortalis, ut in recenti facilè agnoscat, nec forte animus à DEO aversus tam subito ad eum converti.

Qu. 2. Quenam peccata ex genere suo sint mortalia? R. Ea esse, quæ vel per se lædunt charitatem DEI, vel Proximi, vel nos ipsos graviter corrumpunt. Potissimum verò inter hæc peccata numerantur illa, quæ contra virtutes Theologicas aut contra Decalogum patrantur. Peccata quoque capitalia, licet non omnia, quia non omnia DEVM aut Proximum: aut nos ipsos graviter lædunt, uti de superbia, avaritia, gula, &acedia communiter sentiunt Authores.

Qu. 3. Quæ peccata mortalia specie differant? R. ea potissimum, quæ vel diversis virtutibus, vel certè eidem virtuti extremè opponuntur, vel quæ diversam difformitatem habent, id est, quæ adeò diversa ratione & malitia ejusdem virtutis materiam attingunt, ut, quantum est ex natura ejusdem peccati, non sit eadem facilitas moraliter loquendo, neque propensio utrumque peccatum comittendi, qualia sunt homicidium, furtum, adulterium, detractio, & similia.

Qu. 4. Quæ circumstantia ex mortali veniale faciant? R. tres potissimum. Prima est, defectus sufficientis advertentiæ. Pro qua cognoscenda sequentia indicia à nonnullis afferuntur.